

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 8. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2019/5759

KARAR NO : 2019/11757

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ünye 1. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 13.06.2019
NUMARASI : 2018/280-2019/384
DAVACI : Ramazan Yıldız
DAVALILAR : Adem Yıldız vd.
DAVA TÜRÜ : Elatmanın Önlenmesi Ve Yıkım

Taraflar arasında görülen ve yukarıda açıklanan davada yapılan yargılama sonunda, kesin olarak verilen kararın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kanun yararına bozulması istemi üzerine, Dairece dosya incelendi, gereği düşünüldü.

K A R A R

Davacı Ramazan Yıldız, dava konusu 3 parsel sayılı taşınmazın maliki olduğunu, komşu 2 parsel sayılı taşınmazın ise davalılara ait olduğunu, davalıların dava konusu taşınmaza duvar yapmak suretiyle tecavüzde bulunduğunu açıklayarak, davalıların müdahalesinin önlenmesine ve duvarın yıkılmasına karar verilmesini istemiştir.

Davalılar davaya cevap vermemiştir.

Mahkemece davanın kabulüne dair kesin olarak verilen kararın kanun yararına bozulması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca istenilmiştir.

Dava, çaplı taşınmaza el atmanın önlenmesi ve kal isteklerine ilişkindir.

1. Anayasa'nın 36. maddesinde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının en önemli unsuru olan hukukî dinlenilme hakkı, adil yargılanma hakkı içinde teminat altına alınmıştır. Kamu düzeni ile ilgili olan bu hak çerçevesinde, tarafların gerek yargı organlarıncı gerekse karşı tarafa yapılan işlemler konusunda bilgilendirilmeleri zorunludur.

Yargılamanın hukuka uygun ve sağlıklı bir biçimde sürdürülebilmesi, iddia ve savunmanın özgürce ileri sürülebilmesi ve delillerin eksiksiz olarak toplanıp tartışılabilmesi, öncelikle tarafların yargılamadan haberdar edilmeleri ile olanaklıdır. Hasımsız davalar hariç olmak üzere, dava dilekçesi ile duruşma gün ve saati karşı tarafa tebliğ edilmeden ve taraf teşkili sağlanmadan davaya bakılamaz ve yargılama yapılamaz.

Somut olayda, dava başlangıçta Adem Yıldız ve Saim Yıldız aleyhine açılmış olup, daha sonra taşınmazın diğer paydaşları Ümmühan Tutka, Davut Yıldız, Azmi Yıldız, Gönül Demir ve Mehmet Yıldız'ın davaya dahil edilmelerine karar verilmiştir.

Ancak;

a) Davaya dahil edilmelerine karar verilen paydaşlardan Davut Yıldız ve Azmi Yıldız'a gönderilen dava dilekçesi, tensip zaptı, duruşma zaptı ve bilirkişi raporu tebliğine

ilişkin tebliğ evrakları muhatapların adreste tanınmadığı gerekçesiyle iade edilmiş, adı geçen davahlara usulüne uygun tebliğler yapılmadan yargılama sonlandırılmıştır.

b) Davaya dahil edilmesine karar verilen Ümmühan Tutka ile ilgili tebligatın incelenmesinde ise; tebligat muhatabın dışarıda olması nedeniyle muhtara bırakılmış ancak, tebliğ evrakında, muhatabın geçici olarak mı, sürekli olarak mı dışarıda olduğu ve dışarıda ifadesi ile nerenin kastedildiği hususlarında bir açıklama yapılmamıştır.

7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun "Tebliğ imkansızlığı ve tebellüğden imtina" başlıklı 21/1. maddesinde; "Kendisine tebligat yapılacak kimse veya yukarıdaki maddeler mucibince tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederse, tebliğ memuru, tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir ve memurlarına imza mukabilinde teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırmakla beraber, adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirir. İhbarnamenin kapiya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır" hükmü yer almaktadır.

Madde metni, iki hali birlikte düzenlemiştir. Bunlardan ilki "adreste bulunmama", diğeri ise "tebellüğden imtina"dır. Muhatabın adreste bulunmaması halinde tebliğ memurunun ne şekilde davranması gerektiğini düzenleyen Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'in 30. maddesinin birinci fıkrasında; "Adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlar hariç olmak üzere, muhatap veya muhatap adına tebliğ yapılabilecek olanlardan hiçbiri gösterilen adreste sürekli olarak bulunmazsa, tebliğ memurunun, adreste bulunmama sebebini bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar heyeti veya meclisi üyeleri, kolluk amir ve memurlarından araştırarak beyanlarını tebliğ mazbatasına yazıp imzalatması, imzadan çekinmeleri halinde bu durumu yazarak imzalaması gerekir.." hükmünün yer aldığı, Tebligat Kanunu'nun "Tebligat Mazbatası" başlıklı 23.maddesinin 7.bendinde; " 21 inci maddedeki durumun tahaddüsü halinde bu hususlara mütaallik muamelenin yapıldığının, adreste bulunmama ve imtina için gösterilen sebebin tebligat mazbatasına yazılmasının" emredildiği, "Tebliğ mazbatasında bulunması gereken bilgiler ve tanzimi" başlıklı Tebligat Yönetmeliğinin 35.maddesinin (f) bendinde ise; "30 uncu ve 31 inci maddelerdeki durumların gerçekleşmesi halinde bu hususlarla ilgili hangi işlemlerin yapıldığının, adreste bulunmama ve kaçınma için gösterilen sebebin tebligat mazbatasına yazılacağı" hüküm altına alındığı görülmektedir.

Burada Yönetmeliğin 30. maddesi, tebliğ memuruna ilgilinin neden adreste bulunmadığını "tahkik etme" görevini yüklemiştir. Buna göre tebliğ memuru tahkik etmekle kalmayıp, tevsike yönelik olarak yaptığı tahkikatın sonucunu Tebligat Kanunu'nun 23/7. ve Tebligat Yönetmeliğinin 35/f bendi gereğince tebliğ evrakına yazacak ve maddede açıkça belirtildiği üzere ilgisine imzalatacaktır. Ancak bu şekilde yapılan işlemin, usulüne uygun olup olmadığı, hakim tarafından denetlenebilir. Muhatabın, tebliğ adresinde ikamet etmekle birlikte, kısa ya da uzun süreli ve geçici olarak adreste bulunmadığının, tevziat saatlerinden sonra geleceğinin beyan ve bunun tevsik edilmesi halinde ancak, maddede sayılanlardan, örneğin; muhtara imza karşılığı tebliğ edilip, 2 numaralı fişin kapiya yapıştırılması ve komşunun durumdan haberdar edilmesi işlemlerine geçilebilecektir. Tahkikatta muhatabın adresten kesin olarak ayrıldığı ya da öldüğünün veya tebligatın, tebliğ evrakında belirtilen tarihten önce yapılamayacağı anlaşılması halinde Tebligat Yönetmeliğinin 30. maddesinin 2., 3., 4. ve 5. fıkraları gereğince işlem yapılacaktır. Bu itibarla, Tebligat Yönetmeliğinin 30. maddesinde öngörülen şekilde ve maddede belirtilen kişilere sorularak imzaları da alınmak suretiyle, imzadan çekinmeleri halinde, bu husus da belirtilerek, Tebligat Yönetmeliğinin 35.maddesi gereğince muhatabın adreste geçici olarak

bulunmama sebebi ve tevziat saatlerinden sonra geleceği “tevsik edilmeden”, Tebligat Kanunu'nun 21/1. maddesine göre yapılan tebligat işlemi geçersizdir. Zira bu belgeleme işlemi, devamı işlemleri belirlemesi yanında muamelenin doğru olup olmadığına karar verilmesi yönünden yardımcı olacak ve tebliği isteyen makam ve hakimnin denetimini sağlayacaktır. Tebligat Kanununun 21/1. maddesine göre yapılan tebligatlarda tebliğ tarihi, maddenin son cümlesinde açıkça belirtildiği üzere, iki numaralı fişin, yani ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihtir. Tebliğ tarihinin bu şekilde belirlenmesi ve geçerli sayılabilmesi, tebliğ memurunun yukarıda açıklanan araştırmayı mutlaka yapmasına ve belgelemesine bağlıdır.

Az yukarıda açıklandığı üzere, Ümmühan Tutka'ya yapılan tebligat muhatabın dışarında olması nedeniyle muhtara bırakılmış ancak, tebliğ evrakında, muhatabın geçici olarak mı, sürekli olarak mı dışarında olduğu ve dışarında ifadesi ile nerenin kastedildiği hususlarında bir açıklama yapılmamıştır.

Bu haliyle yargılamaya taraf teşkili sağlanmadan devam edilerek hüküm tesis edilmiştir.

2. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 27. maddesinde yer bulan “Hukuki Dinlenilme Hakkı” gereğince davanın tarafları, mdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahip olup, bu hakkın yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını, açıklama ve ispat hakkını, mahkemenin, açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini içermektedir. Mahkeme, iki tarafa eşit şekilde hukukî dinlenilme hakkı tanıyarak hükmünü vermeli. Kişinin kendisinden habersiz yargılama yapılarak karar verilmesi, kural olarak mümkün değildir.

Davalı Saime Yıldız vekili, 13.06.2019 tarihli duruşmaya katılmayacağını beyanla mazeret bildirmiş, Mahkemece duruşmada davalı vekilinin mazeret bildirdiği tespit altına alınmış ancak vekilin mazereti hakkında olumlu olumsuz bir karar verilmeden, davalının savunma hakkı kısıtlanarak hüküm tesis edilmiştir.

Mahkemece, açıklanan hususlar gözardı edilerek, araştırılacak başka bir husus kalmadığından bahisle hüküm tesis edilmesi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabul ile hükmün 6100 sayılı HMK'nin 363. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına **BOZULMASINA** ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 24.12.2019 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 8. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2020/401

KARAR NO : 2020/1230

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Uşak 1. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 01.02.2018
NUMARASI : 2017/637-2018/58
DAVACI : Adalet Şeker'e vesayeten Seyfettin Gezgiç
DAVALI : Nüfus Müdürlüğü vs.
DAVA TÜRÜ : Nüfus-Doğum Tarihinin Düzeltilmesi

Taraflar arasında görülen ve yukarıda açıklanan davada yapılan yargılama sonunda Mahkemeye, davanın kabulüne karar verilmiş olup hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilmesi üzerine, Dairece dosya incelendi, gereği düşünüldü.

K A R A R

Hükümlü Adalet Şeker'e vesayeten vasisi Seyfettin Gezgiç tarafından açılan doğum tarihinin düzeltilmesine dair davada verilen ve Yargıtayca incelenmeksizin kesinleşen Uşak 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 01.02.2018 tarihli ve 2017/637-2018/58 sayılı kararının, yürürlükteki hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca kanun yararına bozulması istenildiğinden, dosyadaki bilgi ve belgeler okunup gereği düşünüldü:

Taraflar arasında görülen doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davada vasiye yaş düzeltimi davası açması için vesayet makamınca verilmiş husumete izin kararı olmaksızın davanın esasının incelendiği ve dosya kapsamında kemik yaşına dair farklı raporlar olmasına rağmen bu çelişki giderilmeden karar verildiği ve verilen kararın kanun yollarına başvurulmaksızın kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36.maddesi kapsamında nüfus kaydındaki doğum tarihinin düzeltilmesi istemine ilişkindir.

1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 448. maddesinde, vasinin, vesayet altındaki kişiyi bütün hukuki işlemlerinde temsil edeceği; 462. maddesinin 8. bendinde de, vasinin, vesayet makamından izin almak koşuluyla kısıtlı adına dava açabileceği, 465. maddesinde ise vesayet makamının iznine tabi olan işlem, izin alınmaksızın yapılırsa, vasinin yaptığı bu muamele vesayet altındaki kişiyi bağlamayacağı hususları düzenlenmiştir.

Dava ehliyeti, kişinin bizzat veya vekili aracılığıyla bir davayı davacı veya davalı olarak takip etme ve usuli işlemleri yapabilme ehliyetidir. Dava ehliyeti, medeni hakları kullanma ehliyetinin usul hukukunda büründüğü şekildedir; dolayısıyla, medeni hakları kullanma ehliyetine (fiil ehliyetine) sahip gerçek ve tüzel kişiler dava ehliyetine de sahiptirler. Temyiz kudretinden yoksun olan kişileri de davada HMK'nin 52.maddesi gereği kanuni temsilcileri temsil edilebilecek olup, bunun için TMK'nin 462/8.maddesi kapsamında vesayet makamından izin alınması ve izin belgesinin HMK'nin 54.maddesi gereği dava dilekçesi ile birlikte mahkemeye sunulması zorunludur.

HMK'nin 114. maddesinde; tarafların, taraf ve dava ehliyetine sahip olmaları; kanuni temsilin söz konusu olduğu hallerde, temsilcinin gerekli niteliği haiz bulunması, dava takip yetkisine sahip olunması, vekil aracılığıyla takip edilen davalarda, vekilin davaya vekalet ehliyetine sahip olması ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş bir vekaletnamesinin bulunması hususları, dava şartları olarak belirtilmiştir. HMK'nin 115. maddesine göre de mahkeme, dava şartlarının incelenmesinde, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler. Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder.

Dava şartı noksanlığı, mahkemece, davanın esasına girilmesinden önce fark edilmemiş, taraflarca ileri sürülmemiş ve fakat hüküm anında bu noksanlık giderilmişse, başlangıçtaki dava şartı noksanlığından ötürü, dava usulden reddedilemez.

Mahkemece, 4721 sayılı TMK'nin 462/8. maddesi uyarınca vesayet makamı tarafından yaş düzeltimi davası açması için vasiye verilmiş husumete izin kararı olmaksızın işin esasının incelenmesi,

2. Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davalar diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili bulunduğundan, hakim istemle bağlı kalmayarak kendiliğinden de yapacağı araştırma ile elde edeceği bulgulara göre doktor raporları, tanık anlatımları ve diğer belgeleri birlikte değerlendirerek öteki kayıtlarla çelişki yaratmayacak şekilde karar vermek durumundadır.

Mahkemece yaşı düzeltilmek istenen Adalet'in kemik yaşı için sağlık kurulu raporu alınmadığı, daha önce açılan ve takip edilmediğinden davanın açılmamış sayılmasına karar verilen Uşak 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2016/71 Esas sayılı dosyasına sunulan Uşak Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 21.02.2017 tarihli sağlık kurulu raporuna göre (17 yaş sonu ile uyumlu) hükümlü Adalet'in 10.05.1998 olan doğum tarihinin 30.12.2000 olarak düzeltilmesine karar verildiği, ancak dosyada mevcut yaşı düzeltilmek istenilen Adalet'in işlediği suç dolayısı ile yargılandığı Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2011/383 Esas sayılı dosyasında alınan 19.01.2012 tarihli raporda kemik yaşının 13 yaş ile uyumlu olduğunun rapor edildiği, her iki rapor birlikte değerlendirildiğinde kemik yaşına dair çelişki meydana geldiği anlaşılmıştır. Mahkemece, her iki rapor arasında meydana gelen çelişkinin giderilmesi için Adalet'in kemik yaşı hususunda ayrıntılı rapor alınarak oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken raporlar arasında çelişki giderilmeden eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi,

Usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'un 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına **BOZULMASINA**, gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na **GÖNDERİLMESİNE**, 12.02.2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.